

6.12.37
7/5390

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 724

28 MAYIS 2009

Konu : Yazılı Soru Önergesi

7079

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: T.B.M.M. Başkanlığı'nın 17.11.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5390-9258 sayılı yazısı.

Mersin Milletvekili Sayın İsa GÖK'ün, Bakanlığımıza tevcih ettiği 7/5390 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 ncu maddesi gereği, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

EK-1 Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık

MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN İSA GÖK'ÜN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/5390)

Soru 1:

Hepimizin bildiği gibi AKP Hükümeti ücretsiz kömür dağıtımını uygulamasına 2003 yılında başladı. 22 Temmuz 2007 genel seçimleri öncesi de Bakanlar Kurulu kararı ile bu dağıtım işlemi valilikler aracılığı ile yapıldı. AKP iktidarının, propaganda malzemesine dönüştürdüğü, "bütün giderleri devletin 2008 yılı bütçesinden karşılanacak" kararı ile uygulanan kömür dağıtımını, vali ve kaymakamların da devreye girmesiyle "resmi bir AKP hizmeti" olarak, yerel seçim öncesi de bir hayli yaygınlaştırılmış bulunmaktadır. Hükümetin ücretsiz dağıtımını artarak sürerken, Türkiye Kömür İşletmeleri'nin (TKİ) zararı ise her geçen gün daha da artmaktadır.

Fakir fukaraya kömür dağıtacağız diye Türkiye Kömür İşletmelerinden (TKİ) kömür alınmakta, ama satın alınan kömürün bedeli Kuruma vaktinde ve tam olarak ödenmemektedir. Hazine Müsteşarlığı'nın "2007 Kamu İşletmeleri Raporu"nda da açıklandığına göre, işletme, geçen yıl 1.47 milyon ton kömürü ihtiyaç sahiplerine teslim etmiştir. Ancak kömür dağıtımını karşılığında yapılması gereken ödemelerin bütçe kısıtlamaları çerçevesinde belirlenmesi, geç ya da eksik ödenmesi nedeniyle şirket, kısa vadeli yabancı kaynak kullanmak zorunda kalmış, trilyonlarca lira faiz ödemek zorunda bırakılmıştır. Bu nedenle, kömür dağıtımının ağırlıklı bölümünü üstlenen Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü, uygulamadan ciddi ölçüde etkilenmekte, iflasın eşiğinde bulunmaktadır. Şirketin Elektrik Üretim Anonim Şirketi'nden olan alacaklarını zamanında tahsil edememesi ise bu olumsuz etkiyi daha da artırmaktadır. Hükümetinizin dağıttığı bedava kömürün faturası, Türkiye Kömür İşletmeleri'ni fazlasıyla zor durumda bırakmaktadır. Bu nedenle;

- Geçen yıl 1.47 milyon ton kömürü ihtiyaç sahiplerine teslim etmesine rağmen dağıtılan kömürlerin parasını hükümet eliyle gecikmeli olarak alan ve bu sebepten borçlanma yoluna giden Türkiye Kömür İşletmeleri'nin finansman giderleri özellikle son bir yılda ne oranda artmıştır?

Cevap 1:

2008 yılında TKİ Genel Müdürlüğü tarafından sosyal yardım amacıyla fakir ailelere dağıtılan kömür miktarı 1.627.619 ton olup parasal değeri 433.283.295 TL'dir. TKİ Genel Müdürlüğünce 2008 yılı sonu itibarıyla kullanılan ticari kredi miktarı 553.000.000 TL'dir. Kullanılan ticari krediler vadesi içerisinde ödenmekte olup günün koşullarına göre uygun şartlarla yeniden yapılandırılmaktadır.

Sorular 2, 3, 5, 6:

- Daha önceki açıklamalarınızda Türkiye Kömür İşletmelerinin herhangi bir görev zararının söz konusu olmadığını, çünkü Kömür İşletmelerine gerekli ödemeyi Hazine'nin yaptığını belirtmiştiniz. Ancak 2007 rakamları ile TKİ'nin alacak/borç hanesinde görünen 529 milyon YTL'lik mevcut rakamı ne şekilde açıklıyorsunuz?

- İktidarınızca hazırlanan Kamu Mali Yönetim Yasası'na göre tüm harcamalara disiplin getirilmesi öngörülmüş ve ödeneği olmayan hiçbir harcamanın yapılmayacağı hükmü yer almış olmasına rağmen, bu uygulamayla yasaya ve ilkelerinize ters bir biçimde hareket etmiş olmuyor musunuz?

- Sayın Başbakan'ın, geçen yıl 1,5 milyon tona yaklaşan bedava kömür dağıtımını bu yıl ikiye katlayacağını açıklamasıyla birlikte, Hazine'den alacağını temin edemediği için iflas etme noktasına gelen TKİ'nin, sözü edilen bu miktarı nasıl karşılayabileceği düşünülmektedir?

- TKİ'nin eski uygulamalardan da alacağı var mıdır? Var ise ne kadar alacağı bulunmaktadır?

Cevaplar 2, 3, 5, 6:

TKİ Genel Müdürlüğünün bu uygulamadan kaynaklanan zararı bulunmamaktadır. 2003 yılından itibaren 2008 yılı sonuna kadar tahakkuk eden 1.474.016.417 TL'dir. 2008 yılı dahil olmak üzere alınması gereken tutar olan 1.474.016.417 TL'lik kömür bedelinin 1.248.399.400 TL'si alınmış olup 2009 yılı Nisan ayı itibarı ile bakiye 225.617.017 TL'dir. Kalan bu tutarın 2009 yılı içerisinde belirlenen aylık taksitler şeklinde alınması işlemine devam edilmektedir.

Diğer taraftan, 30.11.2007 tarih ve 26742 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2007/13048 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 5 nci maddesinde; *"CIF satış esasına göre valiliklere teslim edilecek kömür bedelleri ile görev zararları 2009 yılı bütçesine konulacak ödenekten Hazine Müsteşarlığı tarafından yukarıdaki kuruluşlara ödenecektir. Kuruluşların nakit sıkıntısını aşmak için üçer aylık dönemler halinde 2008 yılı içinde Hazine Müsteşarlığı tarafından ilgili kuruluşlara avans olarak ödeme yapılacaktır."* hükmü yer almakta olup söz konusu hükme göre TKİ Genel Müdürlüğünün kömür dağıtımına başladıktan sonra Hazineden avans alması da mümkündür.

TKİ Genel Müdürlüğü 2007 yılında 18.332.405 TL, 2008 yılında 196.000.599 TL. dönem karı elde etmiştir.

Soru 4:

2003 yılından beri fakir ailelere kömür yardımı yapan TKİ, bu kapsamda 5 yılda ne kadar kömür dağıtmıştır? Dağıtılan kömürün maddi değeri kaç YTL'dir? 2008 sonu itibarı ile bu rakamın ne kadar olması beklenmektedir?

Cevap 4:

TKİ Genel Müdürlüğü tarafından 2003 yılından 2008 yılı sonuna kadar 7.390.666 ton kömür teslimatı yapılmıştır. 2003-2008 yılları arasında dağıtılan kömür miktarları ve tutarları aşağıda verilmiştir.

Yıl	Miktar (ton)	Tutar (TL)
2003	662.719	89.439.498
2004	1.046.931	163.959.945
2005	1.318.590	229.312.152
2006	1.262.390	241.175.915
2007	1.472.415	316.845.609
2008	1.627.619	433.283.295
TOPLAM	7.390.666	1.474.016.417